

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 370/2023-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Jany Laššákovej a Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Libušou Dočkalovou, Lachova 1609/32, Bratislava, proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV č. k. 5 T 104/2016-650 z 30. januára 2018, uzneseniu Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4 To 53/2018 z 26. septembra 2019 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Tdo 38/2021 z 9. novembra 2022, ako aj konaniam, ktoré ich vydaniu predchádzali, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 19. apríla 2023 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1, 2 a 3 písm. a), c) a d) a čl. 7 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutiami a konaním všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Súčasne žiada zrušiť predmetné rozhodnutia a vec vrátiť na ďalšie konanie Okresnému súdu Bratislava IV (teraz Mestský súd Bratislava I), ako aj priznania finančného zadosťučinenia v sume 20 000 eur a náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) č. k. 5 T 104/2016-650 z 30. januára 2018 uznaný za vinného zo spáchania zločinu podvodu v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 k § 221 ods. 1 a 3 písm. c) Trestného zákona. Sťažovateľovi bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní štyroch rokov. Okrem toho bol povinný podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku alebo iného výchovného programu. Poškodený bol odkázaný na náhradu škody na občianske súdne konanie.

3. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ prostredníctvom svojho obhajcu odvolanie. Krajský súd uznesením sp. zn. 4 To 53/2018 z 26. septembra 2019 odvolanie sťažovateľa v časti zamietol, v časti, ktorým poškodený bol odkázaný na náhradu škody v občianskom súdnom konaní, zrušil výrok okresného súdu, pretože okresný súd v tejto časti pochybil, pretože škoda zo strany poškodeného v prípravnom konaní nebola riadne vyčíslená a ani uplatnená.

4. Proti uzneseniu krajského súdu v zamietajúcej časti podal sťažovateľ dovolanie 26. februára 2020. O dovolaní rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) napadnutým uznesením tak, že dovolanie podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ, opisujúc podrobne okolnosti vznesenia svojho obvinenia, ako aj okolnosti neoprávneného nakladania s trestným spisom, namieta viaceré pochybenia v postupe a rozhodovacej činnosti orgánov činných v trestnom konaní a všeobecných súdov, ktoré mali za následok jeho stíhanie a odsúdenie. Je toho názoru, že na jeho stíhanie, odsúdenie a uloženie trestu neboli splnené podmienky. Uložený trest (aj s probačným dohľadom a sociálnym výcvikom v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom) nie je spravodlivý.

6. Pre posúdenie trestnoprávnej zodpovednosti sťažovateľa sú rozhodujúce dve otázky:

- i) či skutok popísaný v skutkovej vete je vôbec trestným činom podľa § 221 Trestného zákona,
- ii) či neexistujú okolnosti vylučujúce trestnú zodpovednosť podľa § 23 Trestného zákona.

Ani jedna z týchto otázok nebola vyhodnotená v súlade so zákonom v tom zmysle, aby nevyvolávali akékoľvek pochybnosti. Vyvodenie trestnoprávnej zodpovednosti a uloženie trestu za konanie, ktoré nevykazuje znaky skutkovej podstaty žiadneho trestného činu uvedené v Trestnom zákone, voči osobe postihnutej duševnou poruchou, u ktorej bola preukázaná nepríčetnosť, je neprípustné. Všeobecné súdy vôbec nereflektovali na námietky obhajoby a nezohľadnili dôležité zistenia a základné princípy trestného konania, následkom čoho došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa podľa ústavy a dohovoru.

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru v prvostupňovom konaní, odvolacom a dovolacom konaní v trestnej veci sťažovateľa, ktorý vníma závery súdov ako neudržateľné a ústavne nesúladné tým, že zákony a podzákoné normy boli interpretované v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti. Sťažnostná argumentácia spočíva v tom, že vo veci nekonal nezaujatý a nestranný súd. Námietky zaujatosti majú podľa sťažovateľa reálny základ spočívajúci v tom, že zákonný sudca JUDr. Buchvald, ktorý o veci sťažovateľa rozhodol na okresnom súde, bol pridelený na Krajský súd v Bratislave do toho istého odvolacieho senátu, ktorý rozhodoval o odvolaní sťažovateľa proti napadnutému rozsudku. Jeho osobná prítomnosť v pojednávacej miestnosti vyvoláva oprávnené pochybnosti o nezaujatosti senátu pri rozhodovaní o odvolaní sťažovateľa.

8. Produkované závery znaleckého dokazovania a vyjadrenia tých istých znalcov neboli jednoznačné, čo vyžadovalo vykonanie kontrolného znaleckého dokazovania potom, ako orgány činné v trestnom konaní sami spochybnili výsledky základného znaleckého dokazovania a vynútili si vypracovanie dodatku k nemu. Nevyhovením návrhu obhajoby na vypracovanie kontrolného

znaleckého posudku bolo porušené právo na obhajobu a princíp kontradiktórnosti konania vrátane zásady rovnosti zbraní.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu sťažovateľom označených práv napadnutým rozsudkom okresného súdu:

9. V čl. 127 ods. 1 ústavy je zakotvený princíp subsidiarity („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“), ktorý znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať ústavnou sťažnosťou iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06). Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde (obdobne III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

9.1. Podľa § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

9.2. Sťažovateľ mal k dispozícii proti rozsudku okresného súdu riadny opravný prostriedok – odvolanie, ktorý aj využil. Vzhľadom na právomoc krajského súdu posúdiť správnosť a zákonnosť postupu prvostupňového súdu a jeho rozhodnutia, a tým poskytnúť sťažovateľovi ochranu jeho práv v bode 1 v prípade zistenia, že došlo k ich porušeniu, je právomoc ústavného súdu preskúmať prvostupňové rozhodnutie vylúčená. Preto ústavnú sťažnosť v tejto časti bolo potrebné odmietnuť podľa už citovaného zákonného ustanovenia (bod 9.1) v spojitosti s § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu práv uznesením krajského súdu:

10. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Systém ochrany základných práv a slobôd zaručených ústavou je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 127 ods. 1 a čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Všeobecné súdy sú tak ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (II. ÚS 13/01).

11. Ústavný súd v prvom rade pripomína, že nie je oprávnený zaoberať sa otázkou právnej kvalifikácie skutku, ktorý je predmetom trestného konania, o ktorom sa s konečnou platnosťou koná a rozhoduje pred všeobecnými súdmi (I. ÚS 18/00). Inými slovami, úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy taktiež vyplýva, že ústavný súd nie je ďalšou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (I. ÚS 19/02).

12. Sťažovateľ ústavnú sťažnosť voči krajskému súdu nekoncepoval tak, aby sa z nej dalo vyvodiť, ako malo napadnuté uznesenie krajského súdu poškodiť ním označené základné práva (konštatuje len, že závery súdov nie sú riadne odôvodnené). Je však zrejmé, že napadnuté uznesenie napadol dovolaním, formulujúc zhodne tie isté námietky ako v konaní pred ústavným súdom. Preto ústavný súd konštatuje existenciu procesnej prekážky brániacej prerokovaniu tejto časti ústavnej sťažnosti, ktorou je nedostatok právomoci ústavného súdu. Trestný poriadok zakotvujúci inštitút dovolania (ako mimoriadneho opravného prostriedku) poskytoval priestor pre sťažovateľa aj na uplatnenie námietok týkajúcich sa pochybení konajúceho krajského súdu, ktorú aj využil. Ochranu označených práv v bode 1 bol teda oprávnený a zároveň povinný poskytnúť najvyšší súd. Táto skutočnosť teda vylučuje právomoc ústavného súdu preskúmať námietky sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu.

13. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie podľa už citovaného zákonného ustanovenia (bod 9.1) v spojitosti s § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

III.3. K namietanému porušeniu práv uznesením najvyššieho súdu:

14. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti nesúhlasí so závermi dovolacieho súdu, ktoré sú podľa neho nepreskúmateľné. V súlade s uvedeným sa teda ústavný súd zamerl na to, či najvyšší súd ako súd dovolací po preskúmaní veci posúdil dovolanie sťažovateľa ústavne akceptovateľným spôsobom, keď ho napadnutým uznesením odmietol s konštatovaním, že nie sú splnené dôvody dovolania proti uzneseniu krajského súdu.

15. Ústavný súd sa oboznámil s obsahom napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a tiež s obsahom dovolania sťažovateľa k jednotlivým dovolacím dôvodom zakotveným v § 371 ods. 1 písm. c), e), g), i) a k) Trestného poriadku a zistil:

16. Najvyšší súd sa k prvému dôvodu dovolania sťažovateľa podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (zásadné porušenie práva na obhajobu) vyjadril tak, že o zásadné porušenie tohto práva pôjde napríklad vtedy, ak obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby. Sťažovateľ v jeho veci namieta naplnenie tohto dôvodu tým, že v prípravnom konaní mu bolo vznesené obvinenie až približne po troch rokoch od podania trestného oznámenia. Túto námietku najvyšší súd nepokladal za zásadné porušenie práva na právo na obhajobu (napr. byť oboznámený s obvinením, navrhovať dôkazy na svoju obranu, preštudovať spis po skončení vyšetrovania), ale zároveň sa týka časového úseku, keď obvinenému ešte ani nebolo vznesené obvinenie podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku, pričom až od okamihu vznesenia obvinenia určitej osobe možno hovoriť o práve konkrétnej obvinenej osoby na obhajobu.

Súčasne najvyšší súd neakceptoval námietku údajného nepreukázania znakov skutkovej podstaty trestného činu pokusu podvodu, nepreukázanie zavinenia obvineného na skutku, údajných principiálnych rozporoch medzi dôvodmi súdnych rozhodnutí v trestných a civilných konaniach. Dovolacie konanie neslúži na revíziu skutkových zistení ustálených v základnom trestnom konaní a v prípade, ak podá dovolanie obvinený, správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a ani meniť [§ 371 ods. 1 písm. i), veta za bodkočiarkou Trestného poriadku].

16.1. Pokiaľ ide o otázku pričetnosti sťažovateľa v čase skutku ako ťažiskovej argumentácie obhajoby, dal najvyšší súd za pravdu okresnému súdu, ktorý k tejto otázke na s. 10 v rozsudku uviedol, že protiprávne konanie nemožno prisúdiť nepriaznivému duševnému stavu sťažovateľa, pretože ten podľa vyjadrenia znalca [redacted] v čase spáchania skutku bol pri psychiatrickej liečbe stabilizovaný a jeho rozpoznávacie a ovládacie schopnosti boli zrejme v podstatnej miere zachované. Krajský súd tiež k zákonnému znaku skutkovej podstaty v podobe uvedenia do omylu, rovnako intenzívne spochybňovanej obhajobou uviedol, že sťažovateľ naplnil skutkovú podstatu úmyselného zločinu podvodu v štádiu pokusu „... *nakoľko poškodeného [redacted] [redacted] uviedol do omylu v tom, že poškodeného držal v domnienke, že on je stále nositeľom práv a povinnosti k bytu na [redacted] a pokúsil sa od poškodeného vylákať doplatok vo výške 45.000,- Eur, čím by na poškodeného majetku spôsobí značnú škodu (pozri str. 12 rozsudku krajského súdu)*“.

16.2. K ďalšej námietke odmietnutia vykonania „kontrolného znaleckého posudku“ navrhovaného obhajobou v základnom konaní dovolací súd uviedol, že publikovaná judikatúra v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 7/2011 za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nepokladá obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku. Ak by totiž záver orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu urobený v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu. Ak napokon obvinený namietal ako zásadné porušenie práva na obhajobu to, že okresný súd pri ústnom vyhlásení svojho rozsudku doslovne neuviedol tzv. skutkovú vetu svojho rozsudku, ale len odkázal na jej znenie uvedené v obžalobe, tak uvedenú námietku obvinený nesmie použiť podľa § 371 ods. 4 Trestného poriadku, pretože bola obvinenému známa už v pôvodnom, základnom konaní a nenamielal ju až neskôr, a to v konaní pred odvolacím súdom.

17. K druhej nosnej námietke sťažovateľa vo vzťahu k nezákonnému a zaujatému sudcovi JUDr. Vladimírovi Buchvaldovi najvyšší súd uviedol, že je nesporne daný dôvod na jeho vylúčenie z konania a rozhodovania pred odvolacím súdom zo zákona (§ 31 ods. 3 Trestného poriadku), pretože v tej istej veci konal a rozhodoval ako sudca okresného súdu. Zároveň však najvyšší súd dodal, že je tiež nesporné, že sudca vo veci nekonal a ani nerozhodoval ako sudca odvolacieho súdu, a preto nie je vo vzťahu k jeho osobe ani opodstatnene namietaný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku (v záhlaví uznesenia krajského súdu je uvedené, že rozhodoval

krajský súd v zložení JUDr. Tibor Kubík, predseda senátu, JUDr. Karol Kováč a JUDr. Peter Šamko, pozn.). Pokiaľ namietal, že v jeho veci mali byť z konania pred odvolacím súdom vylúčení aj ostatní členovia senátu odvolacieho súdu, pretože obvinený „predpokladá vnútornú komunikáciu o veci“, tak uvedenú námietku voči ostatným členom senátu odvolacieho súdu a jej odôvodnenie dovolací súd pokladá za nekonkrétne, subjektívne a ako nepodložený predpoklad, resp. domnienku obvineného, ktorá nie je z objektívneho hľadiska spôsobilá vyvolať ani len pochybnosti o neustrannosti sudcov odvolacieho súdu (pozri aj R 11/2009-II).

18. K tretiemu dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku po citácii zákonného ustanovenia a upriamení pozornosti na § 146 Trestného poriadku najvyšší súd konštatoval, že ten je daný predovšetkým vtedy, ak dôkazy, na ktorých je založené rozhodnutie súdu, neboli vykonané zákonným spôsobom, teda sa predmetný dovolací dôvod vzťahuje na proces vykonávania dôkazov, a to tých dôkazov, na ktorých spočíva rozhodnutie súdu. Spôsob vykonávania dôkazov je upravený predovšetkým vo IV. hlave Trestného poriadku, prípadne sú určité čiastkové otázky upravené v osobitných zákonoch (pozri § 152 Trestného poriadku v spojitosti so zákonom č. 382/2004 Z. z.). Pokiaľ sťažovateľ v súvislosti s týmto dovolacím dôvodom namietal, že v základnom konaní nebolo preukázané zaplatenie sumy 1 050 000 Sk a 250 000 Sk a podľa jeho názoru dôkazmi nie je podložený záver súdov o nesplnení informačnej povinnosti v zmysle dohody uzatvorenej medzi ním a poškodeným z 26. augusta 2005, že nebola preukázaná jeho príčetnosť v čase skutku v zmysle § 23 Trestného zákona, tak uvedenými vytýkanými vadami sa sťažovateľ pohybuje mimo rámca tohto dovolacieho dôvodu, pretože uvedenými vadami nenamietal spôsob vykonania dôkazov, ale hodnotenie dôkazov súdmi v základnom konaní. Pokiaľ vyšetrovateľ v prípravnom konaní podľa § 146 Trestného poriadku požiadal do konania pribratých znalcov z odboru psychiatrie [redacted] a [redacted] o doplnenie ich skôr vypracovaných znaleckých posudkov, pretože v priebehu prípravného konania a po vypracovaní predmetných posudkov boli zabezpečené nové relevantné podklady o jeho duševnom stave v čase skutku (zdravotná dokumentácia vtedajšieho ošetrojúceho lekára obvineného psychiatra [redacted]), tak uvedený postup vyšetrovateľa nemožno pokladať za rozporný s ustanovením § 146 Trestného poriadku. Pokiaľ obhajoba namietala, že v trestnej veci mal byť vypracovaný „kontrolný znalecký posudok“ po zmene znaleckých záverov v dodatku č. 1 k znaleckému posudku, tak dovolací súd nenachádza dôvod na pochybnosti o správnosti predmetných znaleckých posudkov v zmysle ich dodatku č. 1, pretože dvaja znalci zhodne korigovali svoje prechádzajúce závery, a to na podklade nových a dovtedy neznámych podkladov.

19. K štvrtému dovolaciemu dôvodu [§ 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku], podľa ktorého dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa, najvyšší súd uviedol, že v danej trestnej veci bol sťažovateľovi za spáchanie zločinu v štádiu pokusu podľa § 221 ods. 1 a 3 písm. a) Trestného zákona v spojitosti s § 14 ods. 1 Trestného zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 roky, výkon ktorého mu bol podmienene odložený na skúšobnú dobu 4 roky s probačným dohľadom. Trestná sadzba za spáchanie uvedeného zločinu (§ 221 ods. 3 Trestného zákona) je zákonom stanovená ako trest odňatia slobody v rozmedzí trestných sadzieb s dolnou hranicou vo výmere 3 roky a hornou hranicou vo výmere 10 rokov. S ohľadom na uvedené súdy v základnom konaní obvinenému uložili trest odňatia slobody v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby, a preto nebol naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného zákona.

Pokiaľ sťažovateľ namietal, že súdy v jeho trestnej veci mali použiť ustanovenie § 39 Trestného zákona a z uvádzaných dôvodov mu mali mimoriadne znížiť trest odňatia slobody pod hranicu stanovenú zákonom (3 až 10 rokov), tak judikatúra dovolacieho súdu takúto argumentáciu (nepoužitie § 39 Trestného zákona) v súvislosti s uplatňovaným dovolacím dôvodom odmieta (bližšie pozri S 5/2011 a R 51/2014), a preto argumentáciou nepoužitia § 39 Trestného zákona nemožno naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného zákona.

20. K piatemu dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku najvyšší súd uviedol, že je oprávnený skúmať iba to, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Dovolací súd hodnotí zistený skutkový stav vyjadrený v tzv. skutkovej vete v rámci konania o dovolaní len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené. Tento dôvod pripúšťa iba právne námietky vo vzťahu k zistenému skutkovému stavu súdmi nižších stupňov. Správnosť a úplnosť zisteného skutkového stavu súdmi v základnom pôvodnom konaní dovolací súd nesmie skúmať a meniť. Pokiaľ sťažovateľ namietal, že v základnom konaní nemala byť preukázaná objektívna a subjektívna stránka trestného činu, tak ide o námietky skutkové, ktoré daný dovolací dôvod nenapĺňajú. Ak sťažovateľ ďalej namietal, že nebola preukázaná v omyle vykonaná dispozícia s majetkom zo strany poškodeného a nebol preukázaný ani vznik škody, tak uvedené námietky sú nielen skutkovej povahy, ale zároveň sú aj irelevantné vo vzťahu k okolnostiam posudzovanej trestnej veci, keďže sťažovateľovi súdy nekládli za vinu dokonanie zločinu podvodu, ale spáchanie pokusu zločinu podvodu. Teda nekládli mu za vinu, že v dôsledku uvedenia poškodeného do omylu aj bola spôsobená škoda na majetku poškodeného. Skutok tak, ako je uvedený v skutkovej vete, napĺňa všetky znaky zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1 a 3 písm. a) Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 Trestného zákona, keď zjednodušene vyjadrené, sťažovateľ sa neúspešne pokúsil od poškodeného vylákať doplatok vo výške 45 000 eur za prevod členských práv v SBD Bratislava II spojených s bytom č. ■ na ■, hoci tie isté členské práva už predtým, ako sa snažil vylákať doplatok 45 000 eur od poškodeného, previedol na svoju dcéru. Pokiaľ obvinený poukazoval na čl. 17 ods. 2 ústavy a fakticky namietal, že mal byť pozbavený slobody, resp. potrestaný podmieneným trestom odňatia slobody len pre nemožnosť splniť zmluvný záväzok, tak jeho argumentácia je nenáležitá, pretože mu bol uložený trest nie pre nemožnosť splniť zmluvný záväzok, ale z dôvodu, že sa podvodným spôsobom pokúšal vylákať peňažné plnenie od iného.

21. Napokon k šiestemu dovolaciemu dôvodu najvyšší súd uviedol, že tento dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. k) Trestného poriadku je daný vtedy, ak sa proti sťažovateľovi viedlo trestné stíhanie a zároveň je daný niektorý z dôvodov neprípustnosti trestného stíhania podľa § 9 ods. 1 písm. a) až g) Trestného poriadku. Sťažovateľom namietaná vada (údajná jeho nepríčetnosť v čase skutku v zmysle § 23 Trestného zákona) nielenže nie je žiadnym z dôvodov neprípustnosti trestného stíhania podľa § 9 ods. 1 písm. a) až g) Trestného poriadku, ale zároveň vychádza z vlastného (iného) hodnotenia dôkazov, tak ako dôkazy vyhodnotili súdy v základnom konaní. Sťažovateľom namietaná nepríčetnosť ako vytýkaná vada by v prípade jej opodstatnenosti mohla napĺňať iný dovolací dôvod, a to podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Dovolací súd súčasne v tejto súvislosti podotkol, že otázkou príčetnosti obvineného v čase skutku sa súdy zaoberali ako predbežnou právnou otázkou a na podklade znaleckých posudkov a ich doplnenia po získaní

podrobnejších informácií o jeho duševnom stave dospeli k záveru, že v čase inkriminovaného skutku bol pričítaný.

22. Najvyšší súd vzhľadom na už uvedené skutočnosti dospel k záveru, že nie sú naplnené dôvody dovolania predpokladané ustanoveniami § 371 ods. 1 písm. c), e), g), h), i) a k) Trestného poriadku a ani žiadne iné, a preto dovolanie sťažovateľa odmietol.

23. Navyše k tomu ústavný súd poznamenáva, že súd nemusí dať odpovede na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov.

24. Ústavný súd všetky spomínané závery najvyššieho súdu hodnotí v okolnostiach prejednávanej veci ako ústavne udržateľné, t. j. také, ktoré nie sú dostatočne kvalifikované vyprovokovať jeho kasačnú ingerenciu.

25. Ústavný súd dáva do pozornosti svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012, ÚS 98/2017). Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (m. m. II. ÚS 324/2010), samozrejme, za predpokladu, že ide o riešenie ústavne udržateľné (m. m. IV. ÚS 239/2021).

26. Ústavný súd nezistil v prípade sťažovateľa takú skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup dovolacieho súdu nemajúci oporu v zákone, preto uznesenie nevykazuje znaky zjavnej neodôvodnenosti alebo nepreskúmateľnosti, ako tvrdí sťažovateľ.

27. S prihliadnutím na uvedené zistenia preto ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a obsahom práv označených v bode 1 neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. augusta 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu